

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

za pošilj. na dom 20 h (za mesec.)

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. petlistrva (72 mm):

za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem obavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Drž. in dež. posl. Šuklje pred svojimi volilci.

Na nedeljskem shodu v Ribnici je govoril tudi državni in deželni poslanec gospod dvorni svetnik Šuklje, ki je porabil to priliko, da se je zahvaljeval volilcem za možati nastop pri zadnji volitvi in se je v svojem govoru jako zanimivo bavil z novo volilno refermo.

Dvorni svetnik Šuklje, od volilcev srčno pozdravljen, pravi: Srce me žene, toplo, ginjeno zahvalo izrekati vam za junastvo, s katerim ste ravno pred dvema mesecema dne 4. januarja kvišku dvignili nemomadzevano zastavo „Slovenske Ljudske Stranke“. Ta dan je bil velik, pomenljiv, z napeto pozornostjo je gledal ves slovenski narod na vas. To, za kar se je takrat šlo, je bila veljava, ugled naše stranke, ki ima hvala Bogu spretnega voditelja v osebi dičnega našega dr. Susteršiča. (Gromovi živio klici.) V političnem življenju je treba neke trdne resne volje: če se kaka stvar pravilno sklene, pravilno razglasi, potem se ne sme gledati ne na levo, ne na desno, ker sicer je bitka izgubljena. Disciplina mora biti. Dne 4. januarja je bil pomenljiv; kajti ako bi takrat naša stranka propadla, zadelo bi jo to v najvažnejšem trenutku, katerega je naša Avstrija kedaj imela tekotom toliko in toliko let. Sedaj se gre za to, da postavimo na pravičnejšo podstavo Avstrijo. Predložen je načrt volilnega reda. Stari volilni red je krivičen, prikrajšani so po starem volilnem redu posebno kmečki volilci. Pri državnozbornih volitvah obsega po starem volilnem redu vaš volilni okraj šest volilnih okrajev, razteza se od hrvaške meje od Čubra do Vranskega, šteje 120.000 ljudi, in vsi ti smeje voliti le enega poslanca v mestih in trgih, ki plačujejo veliko mani davka, kot ta okraj, pa pride že na 9000 prebivalcev en poslanec, da ne govorimo o razmerju pri graščakah. Take pretinaravne krivice ne moremo trpeti, zato je pred leti naša stranka razvila boj za splošno in enako volilno pravico. Sprva so se rogali nasprotniki, cesar se pred enim letom niti sanjalo nivo nasprotnem taboru, se je zgodilo. Cesar sam se je odločil, za vpeljavo splošne in enake volilne pravice, sam se je izrazil, da je potrebna za državo, in danes že imamo v državnem zboru načrt splošne in enake volilne pravice. (Navdušeni „Živio!“)

V novi volilni reformi pogrešam jednote, preveč je polovičarska. Po okrajih bodo res vsi graščaki imeli ravno tako en glas, kakor zadnji kočar, toda glede posameznih okrajev se mora reči, da se mora stvar izpremeniti drugače in boljše.

Mnogo je nasprotnikov volilne reforme. Mnogo je nasprotnikov, ki pravijo, da so za splešno in enako volilno refermo in da ugovarjajo le načinu kako se je izvedla, Zajc pri teh tidi za drugim grmom. Nemške svobodomiselnice stranke pravijo, da so za splošno in enako volilno pravico, pa pravijo, da so Nemci prikrajšani. Kako? Eno dobro tretjino avstrijskega prebivalstva tvorijo Nemci pa pravijo, da so prikrajšani. Naravno je, da tako stališče ne bo smelo obveljati, na nas je, da ohranimo v načrtu določenih 230 poslancev, pa da tudi še več pridobimo.

Nemci na Kranjskem izgube svoje poslance iz veleposestva in sedaj upi jejo. Kje pa je dobiti za Nemce volilni okraj na Kranjskem? Vsega nemstva naravnega in umetnega je na Kranjskem 28.000, ti pa ne stanujejo vkup, ampak so raztreseni po celi deželi. Kočevarjev je 17.000, ki stanujejo v treh glavastvih, ali se boče za 17.000 Kočevarjev napraviti en volilni okraj, da bi

bili potem oškodovani drugi okraji, ki štejejo po 50.000 prebivalcev in tudi več davka plačujejo kot Kočevarji.

S slovenskega stališča ima vladna predloga volilne reforme nekaj koristi. Nekaj senčnatih strani ima res, nekaj pa ugodnosti.

Ko so se pričela pogajanja radi novega volilnega reda, da predloži vlada volilno refermo zbornici, je list v Ljubljani, ki ima glavni namen varati in farbati slovensko ljudstvo pisal, da bo nova volilna referma „smrtni udarec slovenstvu“. Tudi mi še z novo volilno refermo nismo zadovoljni, toda dosedaj smo imeli vsi Slovenci skupaj 15 z velikim trudom izvoljenih poslancev, sedaj jih bomo imeli 23. Profitiramo 53%. Vi ste po celi Kranjski znani kot dobri trgovci in tako bodete gotovo rekli, da kupčija, ki prinese 53% dobička ni slaba. Vsi mandati na Kranjskem so slovenskemu narodu osigurani, enega poslanca dobe tudi Slovenci v Trstu in enega na Koroškem.

Iz vladne predloge se da izvajati, da na Dunaju nekoliko drugače postopajo in nekoliko bolj upoštevajo Slovence kot doslej. Kadar je bila vojska, vedeli so, kje smo doma, v mirnih časih pa so nas prezirali, zapostavljali naše interese nemškimi in kar je bilo posebno neumno italijanskim. Na Dunaju pač niso peggdili, kako velikega pomena smo Slovenci za Avstrijo, da čuvamo mejo proti Italiji, da nas je treba podpirati, ne pa zapostavljati, kot do sedaj. Kar se tiče našega italijanskega sosedja, je nova volilna predloga pravična. Doslej sta bila na Goriškem 2 slovenska drž. poslanca, Italijani so pa imeli 3. Sedaj bo to ravno narobe. V Trstu nismo imeli nobenega poslanca, Italijani vseh pet, sedaj dobimo v Trstu 1 poslanca v Istri je bilo poslancev: 4 Italijani, 1 Slovan, sedaj bodeta 2 Italijana, 3 Slovani. (Živio klici.)

Glede Kranjskega je izginila vraža, da je na Kranjskem nemški živelj tako važen, da ga je treba pred vsem podpirati. To načelo je zastopal bivši deželni predsednik baron Hein, o katerem smo vsi veseli, da smo se ga znebili. Heino va politika se ni mogla bolj obsoditi, nego sto predlogo, po kateri dobi Kranjska 11 poslancev, ki bodo vsi slovenske narodnosti.

Ima pa nova volilna referma tudi senčnato stran. Naspram Italijanom je dobra, proti Nemcem na Stajerskem in Koroškem pa ne. Ne bi sicer rekli, da smo Bog ve kako silno oškodovani, na Stajerskem smo imeli doslej Slovenci 4 mandate, odslej jih bomo imeli 6 varnih; na Koroškem nismo imeli nobenega, sedaj bomo imeli 1, a to je, da volilna referma v teh krajih ni v pravičnem razmerju. Naši zastopniki v odseku za volilno refermo bodo morali z vsotvno delati, da setudi v deželah pravica zgodi Slovincem v popolni meri — da dobimo Slovenci še dva mandata na Stajerskem in še enega na Koroškem. Potem bode volilna referma taka, kakršna bi morala biti.

Mogoče je, da bodo vrgli to volilno refermo, mogoče je, da pade ministrstvo, s padcem tega ministrva pa še ni spravljen volilna referma sveta. Splešna volilna pravica ostane na dnevnem redu. Ne bo prej miru v državnem zboru, dokler se ne uveljavi splošna volilna pravica, vsaka druga predloga bo pa morala biti nam še bolj pravična. Dosegli bomo, da pravična stvar zmaga!

Kar se tiče državnega zbora, se bo moralo izvršiti tudi glede deželnega zbora. Ogromna večina ljudstva na Kranjskem je na strani „Slovenske Ljudske Stranke“, a v deželnem zboru še vedno gospoduje manjšina. To se mora predručiti in nastopiti boljše upravno delovanje. Da je sedanja večina deželnega zbora slabe gospodarila, priča

proračun, ki izkazuje za leto 1906 nedostatka 600.000 K, ki se bo pa končno pevišal na 800.000 K. Kako pokriti to? Davčne priklade, kakor hoče nasprotna stranka, bi bile komodne, a ne izvršljive. Ali naj se sedanje doklade od 42 odstotkov povišajo na 70 odstotkov? Treba bo poiskati drugih virov, da se na ta način pokrije nedostatek.

Governik je končal svoj govor s proslavo kmetskemu stanu. Eksistenca dežele kranjske je zavisna od tega, kako se godi našemu kmetu, zato hočemo posvetiti vse svoje moči v to, da se sedanje razmere izpremene in da pride kmečki stan do boljšega, srečnejšega obstanka. (Navdušeno odobravanje.)

Pred bitko o volilni reformi v državnem zboru.

Včeraj popoldne se se posvetovali o volilni reformi razni državnozborni klubi.

V nemški ljudski stranki je prevladaval opozicijski duh proti volilni reformi. Governiki, esobito nižjeavstrijski, zgornjeavstrijski in šlezjski so izjavljali, da ne soglašajo s porazdelitvijo volilnih okrajev in so napovedali predlogi najodločnejši boj, ako jo ne izpremene v odseku. Zlasti Vökl je napovedoval najhujšo opozicijo. Izdali so izjavo, v kateri očitaje vladi, da je bila pristranska, samovoljna in je naredila osobito napake na Spodnjem in Zgornjem Avstrijskem, na Solnograškem, Tirolskem, Stajerskem (!) in v Slezijski, zahtevajo, da odpravi odsek napake pri razdelitvi volilnih okrožij. Nemška napredna stranka se je izjavila za predlogo, a grajala volilna okrožja in pa, da se prevale po volilni reformi moč od Nemcev na Slovence. Naglašali so, da ima Dunaj z ozirom na Prago premalo poslancev in da je nesprejemljiva razdelitev volilnih okrožij na Nižje Avstrijskem. Izjavili so se tudi proti nameravani izpremembi poslovnika.

Ustavoverno veleposesstvo je pa slavilo 70letnico Schweglove. Klub je imenoval za govornika pri prvem branju o volilni reformi poslanca Grabmayrja.

Poljsko kolo je zborovalo malone celi dan. Razprave so bile dolge in jako ostre. Sprejeli so resolucijo, ki odklanja vladno predlogo. Zvečer je bil vložen kompromisni predlog, ki se izjavlja načeloma za splešno volilno pravico, a zahteva za Galicijo 110 poslaniških mest. Na Tirolskem je odobrilo volilno društvo mladih katoličanov resolucijo, ki zahteva, naj priklopijo nemške naselbine v laških Tirolah jušnim nemškim volilnim okrajem. Vlada je pripravljena dati Poljakom še dva mandata, a Poljaki s tem niso zadovoljni. V Krakovem je bil shod, na katerem je več deželnih in državnih poslancev kakor tudi neke vseučiliških profesorjev in vabljenih oseb sestavilo načrt za novo stranko, ki se bo imenovala „Ljudski centrum“. Izvolili so vodilni odbor 15 oseb. „Ljudski centrum“ se je izjavil za splešno volilno pravico in za pomnožitev galiških državnozbornih mandatov.

Stajerska nemška ljudska stranka je izjavila, da je za splešno in enako volilno pravico, a da zahteva pomnožitev nemških mandatov, esobito zahteva en mandat za kranjske Nemce in pa izpremembo mariborskega mestnega volilnega okraja.

Z razdelitvijo volilnih okrajev na Koroškem niso nezadovoljni le Slovenci, marveč tudi krščanski socialci, ker pomenja ta razdelitev nasilstvo proti krščanskim socialcem in Slovincem. Vajeti na Koroškem so izročene Doberniku in Lemischu, a koroški krščanski socialci se več ne dajo prezirati. Pri zadnjih volitvah so imeli 9000 glasov proti 15.000 nemško narodnim volilcem, dasi so se katoliški Slovenci vzdržali volitve. Volilna geometrija je dala dosedaj stari slabotni nemško-narodni večini vso mož v deželi in

nova reforma zagotavlja stari stranki po vladni milosti obstoj še za nekaj časa. A krščanski socialci je bodo sčasom vkljub temu izpodrinili.

Ogrska koalicija razpada. — Nemiri v Debrecinu. — Nemški cesar in kriza na Ogrskem.

Baron Banffy je naznanil Košutu, da izstopi iz koalicije. V pismu navaja, da je upal prej uspeha od boja, ki ga je vprizorila koalicija in od adrese koalicije na kralja, a to upanje mu je podrl Košutov članek, v katerem ta trdi, da ni upati na ugodni konec boja. Bodočnost ogrske države je mogoča le po načelih nagodbe iz l. 1867, koalicija pa vodi boj za personalno unijo, ki bi bila nevarna evropskemu miru. Banffy pravi, da je napravila koalicija taktično napako, ko se ni zvezala s socialisti. Koalicija se bo še pečala z Banffyjevimi izstopom. V Budimpešti nameravajo prirrediti proti Banffiju demonstracijo.

Budimpeštanski magistrat je izročil na povelje kraljevega komisarja Rudnaya a 1.300.000 K prostovoljno vplačanih davkov drž. blagajni. Včeraj so bili veliki nemiri v Debrecinu, ko je došel v mesto novi kraljevi komisar. Kraljev komisar se je peljal v mesto zastražen od orožništva in huzarjev. Pri ljudskem vrtu je razburjena množica pričela metati kamne na spremstvo kraljevega komisarja. Orožniki so prišli in odvedli v sodnijske zapore več napadavalcev. Pred sodnjo se je zbrala nato velika množica, ki je hotela oprostiti zaprte napadalce. Množico so razkropili z bajoneti. Ranjenih je bilo več oseb. Kraljevi komisar ni poškodovan.

„Budap. Hirlap“ trdi, da je rekel nemški cesar Viljem ob pogrebu danskega kralja Kristijana nadvojvodi Leopoldu Salvatorju, da je on prigovarjal avstrijskemu cesarju, naj ne izpolni mažarskih vojaških zahtev. List pravi, da demontiji nemškega vladnega brzojava o tej zadevi niso resnični, kar dokazuje pisava nemških vladnih listov, ki obsojajo mažarske zahteve.

Danes odpotuje Fejervary zopet na Dunaj, da poroča vladarju o nameravanih izpremembah ogrskega ministrstva. „Magyar Hirlap“ trdi, da je podal Kristoffy včeraj svojo odstavko, notranje ministrstvo bo vodil baron Fejervary. Naslednik pravosodnega ministra Lanyija postane najbrže višji državni pravdnik Gustav Gergus.

Demonstracija dunajskih Čehov pred drž. zborom.

Dunajski Čehi so priredili včeraj zvečer demonstracijo pred državnozbornim poslopijem. Demonstranti so zasedli hodnik pred državnim zborom a množičevilna policija jih je odstranila. Čehi so poizkušali nato priti pred državni zbor od raznih strani, a policija je preprečila vse poizkuse ter zaprla 25 demonstrantov.

Spor med Lloydom in vlado.

Naša vlada je zahtevala že lani spomladi od Lloyd, naj predloži načrt, kako urediti nezdrave razmere pri Lloyd. Sledila so nato pogajanja med vlado in zastopniki Lloyd, ki se naglašali, da niso potrebne izpremembe v velikem obsegu. Društvo je pripravljeno, da odkolekuje od svoje glavne 15 milijonov kron in da poviša svojo glavno na prvotno višino. Lloydovi zastopniki so zahtevali, naj dá vlada družbi 15 milijonski predujem. Vlada je pa izjavila, da mora odkolekovati Lloyd veliko večjo vsoto. Država ne more dati družbi predujema, ker ne gre, da skrbi država za ustanovno glavno, družba bi pa ne mogla poravnati posojila v petnajstih letih. Tudi o državnih letni podpori Lloyd se niso zednili in Lloyd je izjavil, da ne more sprejeti vladnih pogojev. Pogajanja so nato prekinili, deklter ni vlada te dni zahtevala od

Lloyda, naj izjavi, če je pripravljena družba urediti razmere pri Lloydu po pogojih, ki jih je stavila vlada. Iz kapitala, ki bi ga dobila družba po odkolekovanju in povznanju svoje glavnice, naj bi družba zgradila nove ladje in izvedla druge potrebne izpremembe. Včeraj dopoldne je zasljal načelnik trg. ministrstva graf Auersperg Lloydevega predsednika Becherja, ki je zahteval, naj zviša vlada svojo letno podporo Lloydu od 4.800.000 na 7.300.000 kron za promet na Levantu, v Egipt, Črno morje, v Aleksandrijo in Azijo. Graf Auersperg je naznanil Becherju, da so pripravljene dati industrijski in finančni krogi državi za povzdigo avstrijske trgovinske mornarice na razpolago velike vsote, ki bi omogočile, da bi ne bilo treba dati družbi Lloydu predujema. Končno je tudi naznanil, da ako Lloyd odkloni vladne predloge, prične vlada pogajanja z neko inozemsko družbo.

Ruske zmede.

Na carjevem dvoru se borita dve stranki, carjeva in ustavna. Pristaši samodržstva groze, da povzročijo nemire v južni Rusiji ter da se dvignejo kazaki, ako zmaga ustavna stranka. Baje je več kazaskih poveljnikov sklenilo demonstrirati za samodržstvo ter celo nastopiti proti dumi, ako se ta brezpogojno ne izreče za samodržstvo. Vojni minister je izjavil, da so to le grožnje. Vlada na vseh straneh izgublja privržence.

Ker je reakcionar Teodorov imenovan za trgovinskega ministra, iz tega sklepajo, da se bo moral Witte umakniti Ignatjevu.

Minister carjevega dvora, baron Fredriks, je odšel na dopust in se več ne vrne na svoje mesto. Naslednik mu bo baje Obolensky.

Carški ukaz odreja, da se v 28 gubernijah vrše volitve v dno 8. aprila, v 17 gubernijah ob Donu 27. aprila in v 2 gubernijah 2. maja.

Car je prepisal zakon, s katerim se odpravlja smrtna kazen.

V Lodu so v noči na 5. t. m. umorili policijskega nadzornika.

Reserviste iz Mandžurije po sibirski železnici le počasi vozijo domov, ker ni ne vozov, ne strojev. Manjka tudi kuriva, vsled česar se je deloma moral ustaviti osebni, poštini in tovarni promet. Vojake vozijo sedaj domov tudi po morju preko Vladivostoka.

Nazadovanje socialne demokracije v Nemčiji.

Velika je bila ošabnost socialne demokracije, ko so dobili pri državnozbornih volitvah v Nemčiji tri milijone glasov. A zadnje čase sem so postali socialni demokratje v Nemčiji nekako bolj tihi. Zadoljni niso nič kaj z uspehi nadomestnih državnozbornih volitev, pri katerih so izgubili v trinajstih volilnih okrajih 14.933 glasov.

Dveletna vojaška služba na Japonskem.

"Times" poročajo iz Tokia, da je naznanila japonska vlada zbornici, da namerava znižati stalno vojaško službeno dobo na dve leti. Stevilo vojakov se bo tako zvišalo za 33 odstotkov, a stroški bodo le za tri milijone jenov večji, kakor so zdaj.

Balkan.

V Skopljah so peizvedeli za nekega pod francoskim varstvom živečega Martinova, ki je baje načelnik bolgarske vstaške čete v Skoplju. Izjavil je, da se uda le avstrijskemu častniku. Ko ga je aretiral stotnik Turic je vrgel bombe. Martinova je ranila bomba na nogi, stotnik Turic je pa ostal nepoškodovan.

Krvav odpor proti zapisosovanju cerkvenega premoženja na Francoskem.

Francosko kmečke prebivalstvo v departementu Haute Loire je jako razburjeno vsled modernega ropanja cerkvenega premoženja v obliki zglasne inventure cerkvene opravne. Poročajo, da so skupali kmetje po cestah, ki vodijo v vasi, s smednikom podsute rove. Kmetje pričakujejo vojake oboroženi s kosami in vilami, ženske pa imajo pripravljene krop, da bi polivale z njim vojake. Med kmeti se razširjena govornica, da namerava vlada vzeti kmetom njihova stanovanja. V Saugnezu pričakujejo prefekta, ki dojde baje z 1200 vojaki. Nemiri so bili ob inventuri cerkvenega premoženja tudi v departementu Savoie.

Poročnik Schmidt obsojen na smrt.

Iz Očakova smo včeraj poročali, da je bil poročnik Schmidt radi upora v Črnem morju obsojen na smrt na vešala. Ko mu je bila prečitana obsodba je vzkliknil: "Prosim milosti, da me ustrelite!"

Posadka križarja "Prut" se je spuntala in zahtevala, da

se poročnika Schmidta ne usmrti.

Volitve v brnsko trgovsko in obrtno zbornico

sicer niso predrugačile položaja, ker so Cehi zmagali le v 4. obrtnem razredu, ki so ga že imeli odslej. A posrečilo se jim je dobiti znatno večje število glasov, posebno pa so dobili Cehi v 4. trg. razredu tako veliko glasov, da so Nemci zmagali le z 31 glasovi večine.

Stajerske novice.

Š Sloven. nemška meja na Stajerskem. Kakor se od neke dobro poučene strani zatrjuje pripravljajo se na slovensko šolo pri Mariji Snežni na Velki atentat od strani — nemčurjev. — Kraj je popolnoma slovenski, a pripada v cmureški okraj. Cmureški nemški neodrešenci, ter nekateri domači zaslepljeni, hočejo slovenski pouk izbaciti iz šole. Nabirajo se podpisni in stvar baje za nemškutarijo dobro kaže. Nujno se torej opozarjajo tamkajšnji rodeljubi, da zabranijo to drzno nemčursko namero in ohranijo slovenski Mariji Snežni — slovensko šolo! — Na branik!

Š Poizkušen samoumor s petrolejem. V Mariboru se je hotela umoriti igračka ondotnega gledišča Nevald. V ta namen je izpila pol litra petroleja. Seveda ji je bilo po tej pijaci precej slabo. — Došli zdravnik pa je izčistil ubogi, s petrolejem namazani želodec Vzroka tega oljnatega sameumora je iskati najbrže v kakem moškem članu mariborskega gledišča.

Š Obesil se je v Mariboru delavec Jurij Pešelj. Zapušča vdovo s petimi otroci. Vzrok neznan.

Š Drzen vlom. V stanovanju neke Franciške Scherbaum v Mariboru se je v četrtek izvršil drzen vlom. Žena je šla od doma in pustila stanovanje nezaklenjeno. Ko se je vrnila, je bilo po sobi vse premetano, vlomljene vse omare in zaboji. Pokradenih jo je bilo več dragocenih stvari v znesku 4490 K. Tat je moral biti v stanovanju dobro znan.

Š Na polju je zmrznil. V noči od 25. na 26. m. m. je šel leta 1829 v Ragoznicah rojeni in slabomni Martin Weber iz hleva, v katerem je spal, v sami sraciji na polje ter taval okoli po snegu, dokler naposled ni obnemogel, legel v sneg in zmrznil 100 korakov od hiše. Drugi dan ga je našel njegov nečak mrtvega v snegu.

Š Obešenega so našli v ponedeljek, 5. t. mes. zjutraj nemškega brivca Zwerenga v Gaberju pri Celju. — Pri Zwerengu se je pač vresničil pregovor: Kakoršno življenje, taka smrt. Mož je bil redom katoliški Hrvat. V Celje došel je najprej zatajil svojo narodnost in se je kot nemškoturški janičar odlikoval posebno ob času češkega obiska. Ko se je začelo preodromsko gibanje, je vedno v denarnih stiskah se nahajajoči Zwereng seveda iz samega prepričanja prestopil v protestantizem. Ker ga protestantje niso večno mogli vzdrževati, je končal na vrvi svoje čudno življenje.

Š Umrl je vsled kapi v Soštanju klobučar Jože Ravlen.

Koroške novice.

k Deček-požigalec. Dne 26. februarja okrog polneva je zgorela pri Bistrici v Rožni dolini hiša barona Helldorfa, v kateri je stanoval tesar Skok z ženo in tremi otroci. Omenjenega dne je bil Skok od doma in tudi žena je pehitela v bližnje Bistrice, da nakupi nekaj drobnarij. Otroke pa je pustila same doma, zaklenjene v hiši. Ko se je žena vrnila, je bila hiša že v plamenih in le s težavo so rešili male otrociče. Izpočetka so mislili, da so otroci sami zažgali, a orožništvo je dognalo, da to ni res. — Požigalec je 13letni deček Mat. Strugar iz Zavrha. Ze eno leto je nosil v srcu maščevalno misel, kerga je Skok nekoč radi neke grdobije oklofotal. Kakšen je ta fant, se vidi iz tega, ker je prihitel iz skoraj 2 uri oddaljenega Zavrha ter po zločinu zopet tekal nazaj. In ne bilo bi se izvedelo za zločinca, ko bi ga ne bil srečal neki voznik, ki se mu je preplašena dečkova zunanost zdela sumljiva. Deček ne kaže nobenega kesanja.

k Za nove volitve se dobro pripravljajo na Koroškem že nemška ljudska stranka. Te dni so začeli razposiljati okrog okrožnico, ki so jo podpisali Hönlinger, Dobernik in Metnitz, in v kateri presijo za izdatne denarne prispevke. — zanimivo je, da naznanjajo, da uvedejo strankarske davek na vsake osebo, Torej sovražnik se pripravljajo, Slovenci in vsi pošteni elementi na noge!

Dnevne novice.

Lopovi in izdajalci. Ti dve lastnosti sta nerazdružno spojeni z našimi liberalci. Iz uredništva „Sl. Naroda“ so poslali sedaj liberalnemu uredništvu celjske

„Domovine“ zmazilo, katerega je „Domovina“ res ponatisnila. „Domovina“ piše: „Danes konstatujemo — četudi se bo morda od te ali ene strani zanikalo — konstatujemo in trdimo apodiktčno, da smo bili prodani od slovenskih poslancev, ki se jim je šlo edino za strankarske koristi, prodani in oropani za naše pravice. Svoje trditve upamo dokazati vsak čas. Zalostno in sramotno je to in se bo na povzročiteljih samih še težje maščevalo.“ — Tako „Domovina“. S tem zmašilom kranjskih liberalcev hoče „Narod“ dokazovati svoja obrekovanja, ker se mu je posrečilo to lopovščino spraviti v celjsko „Domovino“. Mi se sedaj obračamo do stajerskih slovenskih državnih poslancev, da nastopijo proti takemu lopovstvu. Njihova moralna dolžnost je to. Mi poznamo nadzornike „Domovine“ in bomo te napravili odgovorne za lopovščino „Domovine“, ako takej ne nastopijo napram takemu nečuvnemu obrekovanju. Ali naj bo to zahvala za vso pomoč, ki jo slovenski stajerski poslanci v vseh narodnih vprašanjih dobe od naših poslancev? Ali naj „Domovina“ krije lopovščino in laži „Narodove“? „Domovina“ je s tem vnovič dokazala, da ni nič manj podla, nego „Slovenski Narod“ in da radi liberalnih strankarskih koristi ni preizkuzo posluševati se najgrših laži. S takimi časnikarskimi lopovi je treba korenito obračunati.

Zaupni shod liberal. stranke se sklicuje na dan 25. marca. To smo vendar dosegli z vednim opominjanjem, kajti če ne bi bil „Slovenec“ vedno drezal, bi bilo vodstvo gotovo pozabile na svojo obljubo. Zdaj pa je najbolj pereče vprašanje: Kdo so zaupniki in kdo jih imenuje? Glede volilne reforme bo liberalni zaupni shod seve čisto brez pomena; a važnejše vprašanje za liberalce je, kdo bo imel „Narod“ v rokah in bo delal z njim osebno politiko. Programa liberalcem treba ni, kakor je dokazal dr. Henrik Tuma, kajti program je le balast za svobodomiselnega moža. Radovedni smo, kdo ima tako malo spoštovanja do samega sebe, da bo prišel na ta shod!

Domžalska afera. Včeraj je kamniško sodišče sodilo nekaj oseb, ki so bile obtožene radi domžalske demonstracije. Obsojeni so, kakor poroča uradni list, gg. Franc Stele iz Kamnika po § 314 na 48 ur in Mihael Kvas iz Domžal po § 411 na 24 ur zapora. Gg. Hinko Sax iz Kamnika je bil po § 314 obsojen na 10 K in Pavel Štefanovič iz Ljubljane po §§ 311 in 312 na 20 K globe, Ivan Zagar iz Kamnika in B. Polak iz Mengša sta bila pa oproščena. Tak je bil „materijal“ letoletne preiskave. Kakor rečeno, uradni list poroča zgoraj imenovane obsojbe. Uradni list je pa ob priliki demonstracij podal popolaoma napačne in izmišljene obdolžitve o gosp. Sedeju in g. Haas je spravil dotične obdolžitve tudi potom korespondenčnega urada v javnost. Takrat se je obljubilo, da se bo stvar po končani obravnavi pojasnila. Zaka j sedaj uradni list in gosp. Haas ne prekliča v uradnem listu in petom korespondenčnega urada neresnice o g. Sedeju, ki je bil potom „Laibacher Zeitung“ kruto žaljen, a se je pred tedni proti njemu vsako sodnijsko postopanje ustavilo. Naj takoj pride preklic na dan, sicer bo treba napeti druge strune!

— Dvojni samoumor. V Trstu sta se zastrupila 25letni Emilij Mendelo, agent v trgovini z oblekami in 21 letna Marija Rustia. Našli se jo gozdju pri lovcu. Rustija je v bolnici umrla, Mendel se pa bori s smrtjo.

— Razdružilo se je pevsko društvo „Štefanjavas“.

— V Žabnici, okraj Kranj, so ustanovili „Slovensko bralno društvo“.

— Občinske volitve v Trstu. Tržaški Slovenci kandidirajo v III. okraju g. dr. Gustava Gregorina.

— Pozor na socialno-demokratske spletke. Lažjavi pisuni v „Rdečem praporu“ kvasajo nekaj o zvezi kršč. soc. delavcev s kapitalisti v Vevčah in na Jesenicah. List zopet pogreva stare laži, da so končali soc. dem. z uspehom stavko v Vevčah. Mi smo že pred leti rdečkarjem dokazali, da so izdali v tej stavki

delavstvo. Mimogrede pripomnimo, da niso dali v vevški stavki rdeči delavski izdajalci niti beliča podpore stavkujočemu delavstvu. Nadalje pa pisari ta časnikarski lažnjivec nekaki zvezi med župniščem in tovarno. Naravnost smešno! Kršč. soc. delavstvo v Vevčah posreduje le po svojih zaupnikih v delavskih stvarih s tovarniškim vodstvom in to je popolnoma prav in v tem tiči vsa „zveza“ med kršč. soc. delavstvom in pa med tovarno. Tudi o Jesenicah kvasi rdečkar, da so izrabili „klerikalci“ štrajk tako, da so začeli letati okoli ravnateljstva tvornice, sklenili prijateljstvo z njim in danes marširajo s tovarniškimi vodstvom ne le pri obč. volitvah, nego tudi sicer. Jeseniško delavstvo ima svoje nestrankarske strok. društvo, in to se res jako uspešno bori za delavske pravice. Sec. dem. voditelja Breskvar in Hilari pa sta bila ona, ki sta zahtevala ob jeseniški stavki, naj gre delavstvo brezpogojno na delo. Predno sta še govorila z delavci, sta pa bila pri ravnateljstvu! Pripomnimo, da ni dala soc. demokracija ob jeseniški stavki niti solda za stavkujoče delavstvo, dasi so stavkali tudi soc. demokratski delavci. In tudi zdaj se ne zmenijo ti delavski izkoriščevalci za no požaru brezposelne jeseniške delavke. Tako je in nič drugače. Poznamo namene rdečega korporalistva v Ljubljani, ki hoče motiti delavsko slogo v Vevčah in na Jesenicah, zato pa lažejo, da se vse kadi.

— Iz Dolenjske. Po oddaljenih vaseh se klatijo trije možki, ki baje nabirajo podpise za civilni zakon. Vjeli so baje v Siški cela dva podpisa. V dežel je zadnji čas prišlo precej evangelijev angleške družbe — iz Ljubljane. Pezor!

— Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih. Podružnica priredi v torek, dne 20. t. m. ob 5. popoldne v mestni dvorani izvenredno občni zbor z naslednjim dnevnim redom: Volitev odbornika na mesto umrlega gospoda dr. Adolf Schafferja. — Koj po občnem zboru vrši se odborova seja.

— Pri merjenju obleke ne bodo krojači več jemali mere s centimetrom, ampak postavili odjemalca pred zavor, kjer bodo zaznamovani centimetri na dolžino in širino, in odjemalca z zavorom vred fotografirali. Pravijo, da je to desti bolj praktično in gotovo.

— Iz umetniških krogov. Slikar Grohar je sliko postojnske jame za londonsko razstavo dovršil in se je včeraj vrnil v Ljubljano. Berneker je odpotoval danes na Dunaj. Grohar bo sedaj slikal Triglav in Ljubljano z Gradom.

— Živnostenská banka. V seji upravnega sveta Živnostenske banke dne 1. marca se predložili in odobrili bilanco za leto 1905. Ta izkazuje odštevi režijne troške, davke i. t. d. K 1,654 065 11 čistega dobička Pravilna dotacija rezervnega fonda znaša K 90 614 36. Upravni svet je sklenil, da predlaga na občnem zboru dne 18. marca, da se od čistega dobička izplača 6 odstotna dividenda t. j. K 12 za delnico, kakor v prejšnjem letu.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje. Danestočno točno ob pol 8. uri zvečer predava v „Sloven. kršč. soc. zvezi“, Francišksanske ulice, g. dr. Leskovar.

Ij »Leonova družba«. Jutri, v sredo, ob pol osmih zvečer bo predaval gospod knezoškofjski tajnik Jos. Dostal o renesančni umetnosti in bo pojasnoval predavanje s skioptičnimi slikami.

Ij Nevarno je obolet bivši last. Hafnerjeve pivovarne sedanji restavratv v Vevčah g. Hafner star. Zadelo ga je kap. z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico.

Ij Razpisana je služba mestnega fizika.

Ij Vojaška vaja tukajšnje garnizije se vrši danes na prostoru Laverca-Smarje. Strankama poveljmeta generalna majorja Seibt in Bonjevan, vodja vaje je fml. Rudolf pl. Chavanne. Cete so se vrnile v Ljubljano okoli 4. ure popoldne.

Ij Slovenske postne pridige v Ljubljani. V stolnici vsak četrtek ob 1/2. uri zvečer. Predmet: Zaačaj Kristusov. Govori dr. Krek. V stolnici vsako nedeljo ob 4. uri popoldne. Predmet: Sedem žalostnih skrivnosti na gori Golgati. Govori dr. Jos. Jerše. Pri sv. Jakobu vsako nedeljo ob 2. uri popoldne. Predmet: Križev pot (od 9 postaje naprej). Govori prelat Rozman. Pri čč. oo. franciškskih vsak torek ob 6. uri zvečer. Predmet: Prijatelji križa Kristusovega. Govori P. Regalat. Pri sv. Petru vsako nedeljo ob 2. uri popoldne. Predmet: O nekaterih velikih vprašanjih življenja. Govori dr. Mihael Opeka. V Trnovem vsako nedeljo ob 2. uri popoldne. Predmet: Nekateri prizori iz Kristusovega trpljenja. Govori g. Viktor Koehler.

li **O pekovskem mojstru g. Bizjaku** se nam poroča, da mu je danes bilo bolje. V belaioci so menja, da vsled rane, katero si je včeraj prizadejal, ne bo umrl, pač pa je prvotna njegova bolezen skoro neozdravljiva. Na g. Bizjaku se je že dalje časa opazovalo, da se mu je vsled bolezni omračil duh, zato so mu skrili revolver. Včeraj je zagrabil staro puško v katero je zabasal nove patrone in strel sprožil vose.

lj **Umrl je** v Koprivi tehnik g. Andrej Zega.

lj **Potresno tresenje.** Na tukajšnji potresni opazovalnici so včeraj tozadevne priprave zabeležile 200 km. oddaljeno potresno gibanje.

lj **Koncert v »Unionu«** Jutri zvečer koncertne oddelke društvene godbe v kleti hotela »Union«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

lj **Občni zbor podružnice državnega društva državnih pomožnih uradnikov za Kranjsko** se je vršil včeraj popoldne v salonu pri »Levu«. Ker sta odstopila predsednik in podpredsednik društva je bil za predsednika zborovanja izvoljen g. Starovašnik iz Litije. G. Stegnar je poročal o delovanju društva. Društvo je sicer zadnje 2 leti večinoma spalo, a nekaj je le storilo. Državni poslanci dr. Susteršič, Povše in dr. Žitnik so obljubili, da bodo podpirali zahteve pomožnih uradnikov. Te so: Izprememba naslova; odprava IV. razreda akt. doklad; dovolitev stanovanjskih doklad; ustanovitev osmih razredov službene dobe; bolniška doba naj se razširi od 6 mesecev na 1 leto; popolna plača naj se izplača pri eroznih vajah in pri osemtedenski službi; dovoli naj se 14dnevni dopust vsako leto; uredi naj se paragraf o odpovedi; sistematizirajo naj se mesta za višje kvalifikovane; dovoli naj se jim legitimacija, kakor državnim uradnikom in slugam; uredi naj se penzijski zaved; dovolijo naj se potni doneski; dovoli uniforma; ustanove provizorična kancelijska mesta, kakor je to pri davkarjih; odpravijo naj se volunterji, mladeniči, stari 14—16 let, ki so komaj dovršili ljudsko šolo. Izmed vseh pomožnih uradnikov na Kranjskem, ki jih je okrog 200, jih je bilo pri društvu okrog 100. G. Bischof poroča, da je blagajna imela 14553 K dohodkov in 11797 K stroškov. Pravila so se izpremenila v toliko, da se poleg 5 odbornikov volijo še 3 namestniki. Clanarina se je v bodoče določila na letnih 2 K. Pri volitvi odbora je bil izvoljen za predsednika g. Stegnar; za odbornike ozir. namestnike pa g. Starovašnik, Bischof, Brūfāch, Kuštrin, Sabec, Juh, Logar, Bavdek, Rus, Rōbida. G. Logar zahteva naj bi se društvu zavzelo, da bi se pri diurnistih odpravili penzionisti. Ker se ta mesec vrši na Dunaju demonstrativni shod, se je sklenilo, da se pošlje gori delegata. G. Starovašnik bo šel zastopati društvo na svoje stroške, zakar se mu je izrekla zahvala.

Književnost in umetnost.

* **Slovenska gledališče.** Nedeljska popoldanska predstava tretje uprizorjene igre »Mali lord« dosegla je običajen uspeh baš zato, ker je igra resna, torej se ne more neumno igrati. Navzlic krasnemu vremenu je bilo gledališče dobro obiskano ter je občinstvo zadovoljno sledilo dejanju, osobito dražestnemu igranju gospe Kreisove. Tudi ostalim igralcem in damam, posebno gdč. Spurnovi, ne smemo odrekati zaslužene priznanja. — Zvečer se je ponavljala prvič opereta »Don Cezar«. Dosegla je popoln uspeh, ker so odpadli vsi nedostaki prve uprizoritve.

Občinstvo je odlikovalo igralce z živahnim ploskanjem, ki se je ponavljalo tudi ob edrpti sceni. G. Orželski je bil pri posebno dobrem glasu ter je pel »Don Cezarja« boljše kot prvič s pravim temperamentom in dosegel popoln uspeh. — Ga. Skalova bila je izvrstna, istotake gdč. Rindova. Posebno je slednja ugajala v dveh solospvih (2. in 3. dej.) ter v duetu z g. Zachom (3. dej.) G. Lier je vzbujal s svojo dobro komiko mnoge smeha. Prava Ksantipa je bila gdč. Ronovska. Gg. Betetto, Rānek, Bukšek in Dragutinovič zaslužijo seveda vso pohvalo. Tudi zboroma ne moremo tokrat ničesar oporekati.

Gledališče je bilo polno; predstavo je posetil tudi dež. glavar O. pl. Detela.

Iz slovanskega sveta.

sl **Policija v Moskvi.** Pomnežili bodo mestno policijo v Moskvi na 600 oseb. — Stevilo nočnih policajev povišajo na 2000 oseb.

sl **Jadranska banka v Trstu** je sklenila povišati glavnico na 3 milijone kron in razširiti svoj delokrog tudi na Besno.

sl **Strajk gledališnih kritikov** imajo v Varšavi. Pričel se je zato, ker ni

dala uprava gledališča dvem kritikom prestih vstopnic

sl **Maksim Gorki** je pobegnil preko Finske, Stokholma in Hamburga v Berlin iz strahu pred svojimi prijatelji, ki so nanj ogorčeni, ker je izdajal in urejal neki revolucionarni list in živel preko mere razkošno. Tudi pravijo, da ni bilo z denarjem, ki ga je sprejel za revolucijo vse v redu. V Rusiji je ostavil ženo in otroke in jim zapustil rento od 15 000 rubljev. Sam živi zdaj z gledališko igralko Andrejevno, pobeglo žene nekega ravnatelja železnic. — Pravijo, da se je za časa revolucije zelo zadovoljil v Berlinu neke sicer inkognito, a misli biti navzoč pri predstavi svoje drame »Na dan življenja«. Gorki misli prirediti v Berlinu več javnih predavanj. Te dni je imel z njim, s pomočjo telmača, ker Gorki govori samo ruski — neki berlinski novinar razgovor, v katerem je Gorki izjavil, da revolucija na Ruskem še ni udušena, marveč da na spemlad izbruhne na novo. Vlada je sedaj dosegla le delne uspehe, ker mase da so že preveč napredovale in da jih zato ni možno zaustaviti.

sl **Spomenik Kumičiču.** »Hrvatsko Pravo« prinaša poziv za nabiranje doneskov za spomenik Kumičiču.

sl **Umrl je** v Zagrebu odlični hrvaški igralec in operetni pevec g. Zvonimir Freudenreich, brat Dragotina Freudenreicha. Rojen je bil l. 1865 v Zagrebu.

sl **Stadler ni pomiloščen.** Po drugih novinah smo prinašali vest, da je po cesarski milosti nadškof Stadler oproščen od globe 500 kron vsled krščenja mohamedanca Sinanoviča. »Hrv. Dnevnik« pa javlja, da je nadškofu priplačani utrganih pet sto kron in njegove mu tajniku Buljanu 40 kron. Nadškof Stadler se je proti takemu postopanju odločil pritožiti.

Društva.

(Občni zbor slovenskega delavskega pevskega društva »Slavec«.) V soboto se je vršil imenovani občni zbor v društvenih prostorih po določenem vspredu. Predsednik je med drugim povdarjal: »Slavec« je navzlic raznim oviram rešil svojo čast; pogledimo le maskarado v hotelu »Union«, ki dela društvu vso čast in ki mu je donesla tudi materijalen uspeh, medtem ko smo pri sedanjih prireditvah v »Narodnem domu« morali navadno trpeti deficit. Ker je pri zadnjem občnem zboru izvoljeni tajnik gosp. Pezenel med letom odšel v Abacijo, prevzel in vodil je njegove posle g. Selak; ta prečita tajniško poročilo. Omenja raznih nastopov pevskega zbora ter graja, da se ravno važnega koncerta zveze slov. pevskih društev v »Svicariji« ni udeležilo mnogo pevcev. Društvu je pristopilo veliko število novih članov, podpornih in ustanovnih. Sedaj šteje 7 častnih, 22 ustanovnih, čez 300 podpornih in 48 izvršujočih članov. Poročilo se z odobravanjem vzame na znanje ter tajniku izreče zahvala obč. zbora. O denarnem stanju poročal je blagajnik g. I. Vehar. Društvo je imelo l. 1905: dohodkov 4193 K 55 v. in stroškov 3757 K 39 v., toraj prebitka 436 K 16 v. Skupni denarni promet znašal je 7950 K 94 v. V primeri z l. 1904 je denarni uspeh l. 1905 za okroglih 500 K boljši. Nato se je vršila volitev novega odbora, ki je dala povod daljšim debatam. Odpovedal se je med drugimi izvolitvi predsednik Dražil. Končno se je vendar dal pregovoriti, da je iznova vsprejel enoglasno izvolitev predsednikom, kar je občni zbor med burnim navdušenjem vzel na veselo znanje. Brez Dražila se »Slavec« niti misliti ne more! Tudi podpredsednik g. Kopitar se je hotel krbati, no pa je vendar ostal in obednem postal ustanovni član. V odbor so bili potem določeni gg.: predsednik I. Dražil, podpredsednik Val. Kopitar, tajnik Drag. Selak, blagajnik I. Vehar; odborniki Jos. Pleško, Iv. Kocjan, Teoder Sartori, Avg. Lebar in Mat. Oblak; revizorja Fr. Kristan in Fil. Kranjc. Končno se je stavilo več predlogov, med drugimi, naj se že sedaj prične z delom in predpripravami za 25-letnico »Slavca«, ki se ima vršiti čez dve leti. K temu pripominja g. Dražil, da bi kazalo ustanoviti (agitscijski) odsek za pridobivanje pevcev. Na opazko g. Kocjana, da je med raznimi delavci vseh strok mnogo takih, ki bi bili radi pevci in imajo tudi sposobnost, a se boje »Narodnega doma«, češ, da se sme tja le v cilindrih in frakih, pripomni g. Dražil da stoji »Slavec« na strogo demokratičnem stališču.

Razne stvari. Najnovejše.

Otoki so se potopili pri potresu v Kolumbiji. Nastale je več vulkanov, ki bruhajo iz sebe lavo, v morju je pretrganih 5 kabljev, vsled česar se je vest o potresu kasneje razširila. Vsekakor se je dogodila v notranjosti zemlje katastrofa.

Vsi svetovni učenjaki se bavijo zdaj s tem vprašanjem.

Velika katastrofa v Italiji. Na spodnji del kraja Tavernola ob jezeru Jolo se je podsula gora in ga razdejala. Lekarna in poštni urad sta izginila v valovih. Cloveških žrtev ni.

Požar, ki je trajal 48 let, so pogasili te dni. Gorelo je v Zedinjenih državah v nekem rudniku od leta 1857 naprej.

Odložil je svoj državne zbornski mandat dverni svetnik pri upravnem sodišču dr. Pantuček.

Silna burja v Nerveški. Na Atlantski obali Nerveške je vladala te dni silna burja. Zalotila je na morju mnogo ribičev in jih zanesla na odprto morje. Nekateri so se srečno vrnili, o mnogih pa ni nikakršnega sledu. Pogrešane ribiče išče treje parobrodov.

Reka Rena je že silno narastla in še vedne narašča. Spodnji del mesta Kolina je poplavlja. Vsa obrežna dela na desnem bregu so ustavljena.

Telefonska in brzoložna poročila.

Dunaj, 6. marca. V današnji seji drž. zbora je vlada predložila zakon o poblestitilu glede doneskov Avstrije k skupnim izdatkom z l. 1906. Predsednik Vetter je otvoril sejo ob 11. uri 5 min. dop. Med dežnimi vlogami je vlega deželnega sodišča v Ljubljani, ki naznanja, da je dr. Tavčar odstopil od tožbe proti dr. Žitniku. Radi krvavih dogodkov v Galiciji so vloženi trije nujni predlogi. zbornica razpravlja te nujne predloge. Poljske govornike socialni demokratje motijo s silnim vriščem tako, da je vprašanje, ako bode zbornica že danes mogla končati to debato in pričeti z rešitvijo zakona o avskultantih ter jutri pričela z debato o volilni reformi. Govorila sta tudi Rusin Wassilko in baren Mersey. — Grof Sternberg je imel vroč spopad s socialnimi demokrati. Na Seitzu je vpil, da ga je treba vreči iz dvorane. Socialni demokratje so napravili velik škandal.

Dunaj, 6. aprila. V nemški ljudski stranki je mnogo razburjenja radi razdelitve mandatov na Niževavstrijskem, češ, da vse dobe kršč. socialci. Luegerja dolže, da je kot zastopnik odbora nemške četvorice konferiral z Gautschem ne v interesu nemških skupnih koristi, ampak le v interesu svojih strankarskih koristi.

Dunaj, 6. marca. Lujiza Koburška toži grofa Festetiča zaradi oduševanja, ker je morala na posejilo 55 000 frankov vrniti 100 000 frankov.

Dunaj, 6. marca. Fejevary je danes došel na Dunaj, da izroči cesarju predloge o rekonstrukciji ministrstva.

Trst, 6. marca. »Piccolo« pravi, da bo nasprotje med vlado in Lloydom kmalu poravnano. Torej se je najbrž Lloyd udal grožnji, da sicer vlada stopi v zvezo z inozemsko družbo, najbrže s severonemškim Lloydom.

Budimpešta, 6. marca. Govori se o nadaljnih razdorih v koaliciji. Izvrševalni odbor koalicijskih strank ima danes sejo.

Lvov, 6. marca. Pomožno osebje v tiskarnah je pričelo štrajkati. Listi niso vsled tega danes izšli.

Belgrad, 6. marca. Na včerajšnji seji skupščine sta med glasovanjem o neki koncesiji dva vladna poslanca šla iz dvorane, vsled česar je skupščina postala nesklepčna.

Pariz, 6. marca. Vlada namerava v cerkvenem sporu sodelovanje vojaštva nadomestiti z drugimi sredstvi. Očvzeti namerava škofem škofijske palače in »menso episcopalis« odtegniti. Cerkve namerava dati republikanskim obč. zastopom v poljubno uporabo in župnikom dovoljene penzije preklicati.

Pariz, 6. marca. Včeraj je okolu 200 mladih ljudi korakalo proti Elizeju, da demonstrira proti Falieresu. Policija je demonstracijo preprečila.

Peterburg, 6. marca. Čuje se, da bodo sklenjene večje svobodščine katoliški veri na Ruskem. Dovoljene bodo procesije in duhovniki bodo imeli v izvrševanju svojega poklica večjo svobodo.

Odesa, 6. marca. V prodajalnico na Aleksandrovem prospektu, iz katere so nedavno policisti opazovali dva anarhista, je

bila danes vržena bomba. Lastnik in neki trg. pomočnik sta nevarno ranjena.

Harkov, 6. marca. Na postaji Jančevo je skočil vlak s tira. Osem voz je razbitih, 4 osebe mrtve.

Tiflis, 6. marca. Neki kontrolni uradnik, ki je nesel iz državne banke 7000 rubljev, je bil ustreljen in denar oropan. Dva napadalca je policija izsledila.

Tucechio, (Teskana) 6. marca. V neki hiši, v kateri so obhajali demači praznike, je pričel greti hlev pod plesno dvorano. Kmalu je bilo vse v ognju. Dosedaj so izpod razvalin izvlekli 16 mrličev, najbrž so pod razvalinami še druge žrtve.

San Francisco, 6. marca. Pri zadnjih viharjih na Družinskih otokih je izgubilo življenje deset tisoč oseb. Več otokov je izginilo, mnoge vasij je voda odnesla.

Tokio, 6. marca. Japonska vlada je vnovič posvarila kitajsko vlado, naj ne pravi konec vsakim nemirum. Iz Tokija odpleve na kitajsko obrežje ena japonska križarica. Kitajska cesarica je naročila vojnemu ministru, naj uduši vse nemire proti misijonarjem, sicer bo kaznovan. Neresnična je vest, da bi bila kitajska cesarica obolela ali umrla.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Obse	Podobna slika
5	9. zveč.	746 4	5 0	brezvetr.	jasno	0 0
6	7. jutrn.	747 4	-0 8	sl. svzh.	jasno	
	2. pop.	746 5	14 2	"	"	

Srednja včerašnja temp. 5 2°, norm. 1 9°.

„Proti Sokolu“.

V Ljubljani se snuje telovadno društvo, ki naj se po nasvetu nekaterih imenuje »Orel«. »Slov. Narod« pa pravi v svoji včerajšnji notici pod naslovom »Proti Sokolu«, da se bo imenovalo to novo telovadno društvo »Osel«. Lahko je, da ve »Narod« bolje, ali kolikor je meni znano, se o imenu novega telovadnega društva ni še razpravljalo. Razpravljalo se je pa o telovadnici in kakor je upati, se zgodi res kmalu, da dobimo v Ljubljani novo telovadno društvo, ki naj bo po mojem mnenju v prvi vrsti namenjeno našim kmečkim fantom. Ne razumem, zakaj ne bi smeli ti mladeniči imeti svojih telovadnih krožkov. Saj je telovadba nekaj tako blažilnega in tako koristnega. Stvar o telovadnem društvu se vleče že delj časa, kakor je meni znano, že nekaj let sem. Dabila je konkretnije oblike v zadnjem času, ko se je dobil, ozir. se bo menda dobil prostor za telovadnico. S tem telovadnim društvom se že nekaj časa sem v krogu mojih znancev spravlja neznanja moja oseba v zelo ozko stiko. Odkriti izjavljam, da pozdravljam to novo društvo z veseljem in da bom po skromnih svojih meščeh tisto kolikor mogoče podpiral. Merodajna pa ni neznanost moja pri tem prav nič ali pa samo čisto malo. V nedeljo sem predaval (čital sem svoje predavanje!) o telovadbi v »Slov. kršč. soc. zvezi«. Ker ljubim telovadbo, govorim tudi rad o nji in najsibo to kjerkoli. »Sl. Narod« je blagevolil omeniti to predavanje: »Proti Sokolu«. Ne v obrambo mojo, temveč v pojasnilo mojim prijateljem naj služi to pojasnilo.

Ideja sokolska, katero je usejal genialni Tyrš med češki narod in iz katere je vsklila mogočna organizacija češkega Sokolstva, se mi je zdela vedno nekaj tako vzvišenega, tako lepega, da sem imel vedno, kadar se je vlačilo Sokolstvo v politične, strankarske boje, občutek, kakor bi videl, da se ometuje lep narodov spomenik s cestnim blatom... Kolikor poznam jaz Tyrša, ne stoji nikjer zapisano, da more razširjati njegove ideje in misli same tako in taka politična stranka. Tyrš ni bil politik, temveč fin estetik in idealno navdahren narodni organizator, ki je skušal na pedlagi desledne logičnih svojih sestavov organizirati svoj narod v duševno in telesno krepko narodno armado. Temelj tej organizaciji je postavil v telovadbi in na tem temelju se je tudi razvil češko Sokolstvo v tako mogočno organizacijo kot je danes. In samo na tem temelju, katerega niso nikdar omajali strankarski boji, katerih valovje se je zaganjalo gotovo tudi vanj. Ponosno je plavala ladja slovanskega Sokolstva začasa narodnega probujenja in vstajenja, mirno gnana od valov narodnega navdušenja in vzbujajoče se narodne zavesti.

Bili so lepi časi ko je slovenski Sokol ponosno in neustrašeno nosil v boj za narodna prava čisto svojo trobojnico. Ti časi se zde sedaj nam mladim tako čudovito ide-

alni. Dasi je bil vsled razmer, ki se vladale tedaj tu pri nas, slovenski Sokol dokaj oddaljen od svoje prave naloge, namreč telovadbe, vendar je uspešno izvrševal prvo svojo nalogo: klic k narodni zavesti in odločnosti!

Casi so se izpremenili, slovenski Sokol se je reorganiziral, približal se je vedno bolj svoji glavni zadači: telovadbi. Objednem pa je tudi njegova ladja priplula v pristanišče politične stranke, ki je zavzela njeno posest in razobesila na nji svoj prapor. — Tega ne taji nihče in o tem pričajo tudi vedno se ponavljajoče notranje krize v ljubljanskem Sokolu. Človeku drugega političnega prepričanja je bilo spleh težko biti aktiven član sokolstva.

Kako je z neaktivnimi ne vem. Najbolj tesno mi je bilo pri srcu za časa mojega „sokolovanja“, če so prišli ob priliki večjih sokolskih slavnosti ali izletov sokolskih telovadcev — ki so jedro in duša vsake sokolske organizacije — ljudje, ki nimajo nobenih drugih zaslug za sokolsko stvar nego to, da oblečejo o priliki parade sokolsko uniformo.

Ideje sokolske ti ljudje ali ne razumejo ali napačno razumejo. In često se je zgodilo, da so prav ti „Sokoli“ prekrili jedro sokolsko in še globočje usidrili ladjo sokolsko v pesek strankarstva.

Za časa svojega aktivnega „sokolovanja“ sem vedno in ob vsaki priliki na to opozarjal. — Imel sem napako, da sem bil navdušen Sokol in obenem — „klerikalni uslužbenec“. Na te dvoje nisem prav nič pazil in prezrl sem s početka vse tiste nizkote pogleda, ki so videli v meni — klerikalnega ovaduha. Opozorilo se me je tudi na to, pa se dolgo nisem zmenil za to, temveč mi je celo moja navdušenost za lepo stvar potisnila pero v roke, da sem napisal nekaj člankov, ki so izšli pred par leti v „Sloven. Narodu“ pod naslovom „Nekaj misli o ciljih in delu sokolskem“. Te članke podpisem še danes z veseljem in ne bojim se jih priznati niti danes, ko sem v službi „Katol. tiskarne“, kot se jih nisem bal priznati tedaj, ko sem jih napisal in bil v službi „Ljudske posojilnice“. Stvar je šla lepo naprej in z veseljem smo se pripravljali na vsesokolski izlet v Ljubljani. Ko pa je bil izlet končan, sem čul, da se za podtika meni novice, priobčene v „Slovencu“. Ponavljajoča se nezaupnost od tega ali onega brata „Sokola“, skoraj nemogoče mi opravičevanje, mi je moje navdušenost tako ohladilo, da sem popustil prihajanje v telovadnico. Nisem pa nehal se zanimati za našega Sokola in belele so me krize v njem, kakor je tudi raslo v meni prepričanje, da je stvar, res malo preveč strankarsko pobarvano. Opazovanje samo, daje včasih več jasnosti in z umirajočo navdušenostjo vstaja hladen jasen vpogled. Te in samo to je bilo vzrok, da nisem bil več aktiven. Ves čas mojega „sokolovanja“ ni bil od strani mojega delodajalcev prav nobenega tozadevnega pritiska. Z noticami v „Slovencu“ sem bil samo toliko v zvezi, da sem napisal pred leti z vednostjo takratnega Sokolovega tanika kratko poročilo o nekem občnem zboru, v katerem pa ni bilo nobenega napada na Sokola, temveč same pohvale „mladih“, katerih pristop sem bil tudi jaz. O mojem vedno korektnem postopanju izreče lahke sodbo sedanjí sokolski starosta brat dr. Viktor Murnik, s katerim sva tisti čas mnogo in zaupno občevala. Moje skromno delo pri „Sokolu“ in „Merkurju“, čegar odbornik sem, je bilo vedno čisto. Dvojne vloge nisem nikdar igral. Imel sem to napako, da sem v svoji navdušenosti do dela prijel za vsako delo in pre malo pazil, da sem v službi pri „klerikalcih“, kar smatrajo nekateri za greh.

Sedaj se snuje v Ljubljani novo telovadno društvo. Kakšno bude to društvo, ne vem. Kakšno naj bi bilo, si želim. Misel ta je že nekaj let stara in je nisem vzbudil jaz. Brez mene se stvar prav tako lahko izpelje.

Ce pa se za stvar zanimam, je vzrok ta, da ljubim telovadbo in mi je prav vseeno, ali telovadi „klerikalci“ ali „liberalci“. Stvar osnovati telovadno društvo, ni tako malenkostna, kot se morda vidi, velikega pomena pa bode, ako se zanese med najširše mase našega naroda in želeti je le, da bi se je naši mladeniči krepko oprijeli. Vprašam zopet: zakaj ne bi ti telovadili? In če telovadije, ali so zato „osli“? To se mi ne zdi lepo. Kar se tiče mojega nedeljskega predavanja, je gospod poročevalec, ki je stal med vratmi, nekatere stvari napačno razumel. Za konkurenco „Sokolu“ jaz nisem nikdar bil in ne bodem. „Sokola“ nisem nikdar in nikjer napadal. Vabil ne bodem nikdar nobenega iz sokolskih vrst, četudi bi to mogel. Zdi se mi nevhvaležno in malenkostno to delo. Želeti je le, da se doseže med vsemi našimi telovadnimi društvi plemenito tekmovanje za doseg velikih ciljev organizaterja slovanskih telovadnih društev — Miroslava Tyrša!

V Ljubljani, dne 6. marca 1906.

Na zdar!

Ivan Podlesnik, knjigovodja in posestnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Borzna poročila. Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 5. marca 1906

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% srebrna renta	99 95	100 15
4% srebrna renta	99 90	100 10
4% avstrijska kronska renta	100 05	100 25
4% zлата renta	118 05	118 25
4% ogrska kronska	95 10	95 30
4% zлата	113 10	113 40
4% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4% posojila mesta Spljet	100 65	101 65
4% Zader	100 —	100 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 50	101 40
4% češka dež. banka k. o.	100 —	100 20
4% z. o.	100 15	100 25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 35	101 35
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106 35	107 35
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 50	101 50
4% ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 10
4% hip. banke	100 —	100 50
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 50	101 50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
4% prior. dol. žel.	99 50	100 —
3% juž. žel. kup. 1/2, 1/4	316 25	318 25
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 80	101 80
Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/2	195 50	197 59
1864	289 —	290 —
1864	158 50	160 50
1864	291 25	301 25
zem. kreditne I. emisije	293 25	303 25
II.	261 —	269 50
ogr. hip. banke	100 —	108 —
srbske á frs. 100 —	150 45	150 45
turške	24 50	26 50
Basilika	474 —	484 —
Kreditne	78 —	84 —
Inomoške	91 —	99 —
Krakovske	60 —	66 —
Ljubljanske	51 30	53 30
Avstr. rud. križa	82 25	84 25
Ogr.	57 50	63 50
Rudolfove	71 50	77 50
Salcburške	529 50	539 50
Dunajske kom.	125 60	126 60
Delnice.		
Južne železnice	675 50	676 50
Državne železnice	1634 —	1643 —
Avstr. ogrske bančne delnice	670 —	671 —
Avstr. kreditne banke	789 50	790 50
Ogrske	24 75	246 25
Zivnostenske	660 —	668 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	538 75	539 75
Alpinske montan	2646 —	2656 —
Praške žel. ind. družbe	538 —	539 —
Rima-Murányi	270 —	27 50
Trbovlske premog. družbe	565 —	571 —
Avstr. orožne tovr. družbe	156 60	158 —
Češke sladkorne družbe	11 35	11 39
Valute.		
C. kr. cekin	19 10	19 12
20 franki	23 50	23 55
20 marke	23 96	24 04
Severoisngs	117 325	117 525
Marke	95 65	96 85
Laški bankovci	251 25	252 —
Rublji	4 84	5 —
Dolarji		

Zahvala.

Visokorodni gospod c. kr. okr. glavav v Rudolfovem baron Rechbach, častni občan žužemberki daroval je za reveže občine Žužemberk znatno svoto 200 kron. Za ta velikodušni dar se imenovanemu gospodu najtopleje zahvaljuje

Obč. predstojništvo v Žužemberku

dne 26. svečana 1906.

I. Vehovec, župan.

Išče se poslovodja

na deželi za trgovino z mešanim blagom, več slovenščine in nemščine, z mesečno plačo 100 kron event. prostim stanovanjem. 493 4-1 Več pové upravništvo tega lista.

Veliko izbero raznovrstnih v ôz

priporoča 499 3-1

Peter Keršič

tovarna vozov, Spodnja Šiška.

Naročila se izvršujejo v najkrajšem času. Ceniki na zahtevo brezplačno.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 100 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Bahu, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vse vrste solidnih zlatin in srebrnin po izvršnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3—
 sist. Roskopf patent ura 4—
 črna jekl. rem. ura 4—
 žvic. izv. Roskopf pat. ura 5—
 Goldin rem. ura „Luna“ kolese 7-50
 sreb. 7-60
 dvojni plašč 1-50
 oklep. verižica z rince 2-50
 na pero in karab. 2-50
 ruska luna nikel. rem. ura s sidro z „Luna“ kolese 9-50
 ura s kukovico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3—
 švarcvaldska ura K 2—

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!
 Nikak riska! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
 Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
 1077 (Brüx) št. 843, Češko. 100-69

Štev. 3253.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službe

477 3-2

okrožnih zdravnikov

1. v Grosupljem, 2. v Senožečah in 3. na Trati.

Z vsako teh služb je združena plača 1600 K in aktivitetna dokada 200 K. Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do 1. aprila 1906 ter dokažejo svojo starost, upravičenje do zvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 1. marca 1906.

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam vljudno slavnemu občinstvu, da sem otvoril

nožarsko delavnico

in trgovino z vsakovrstnimi noži, škarijami in drugimi v nožarsko obrt spadajočimi potrebščinami.

Poprave in vsakovrstna brusarska dela se izvršijo točno.

Na zahtevo se tudi poniklja.

Za dobrohotno podporo se najtopleje priporoča

ANTON LEBEN, nožar, Stari trg 15.

36 19

Elektr. sila. Ponikljanje.

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z električnim obratom.

Vsled direktnega uvoza kakor tudi zaradi velike razpečave lahko dobavljam povsod za izvrstno priznana, s strojem in racionalno žgano kavo, ki je vsak dan sveža, torej zelo aromatična, najfinejše kakovosti in najbolj poceni.

Pozor

veleocenjene gospodinje!

Prodajam pa posamezne vrste kakor tudi najbolj preizkušene zmesi. Prednosti s strojem žgane kave pred navadnim praženjem so splošno priznane; o tem se lahko vsakdo prepriča z malo poskušnjo.

Z odličnim spoštovanjem

1194 68

KAREL PLANINŠEK

na Dunajski cesti.

(Postajališč električne cestne železnice.)

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

2291 80

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

ESK Eskompt in inkasno menlo. 723

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

ESK Borzna naročila. 723

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzidga.

Promet s čeki in nakaznicami.